

P. lat. rec.

917

11

ROSETVM

ONSI ET SPONSE

QVOD

VSTRISSI-

MO ET REVEREN-

DISSIMO DOMINO

Dn. MARCO SITTICO AR-

CHIEPISCOPO SALISBURGENSI,

Apostolicę Sedis Legato nato, S.R. Impe-

rij PRINCIPI, &c. Domino suo

Clementissimo.

Ære cultum & excusum

IN

Observantissimę Gratitude testem

Offert: Dicat: Consecrat:

PATRONO MAXIMO, Clienſ Infimus:

F. ERHARDVS NIGGELIVS

Ord. S. BENED. Professus in Scheyrn, SS. Theo-

logiæ & sacrorum Canonum

studiosus.

A. P. C. N. CID. ID. CXIIX.

INGOLSTADII,

Ex Typographeo Ederiano, apud Elisabetham
Angermariam, viduam.

SAPIENTISSIMO PRINCIPI

ILLVSTRISSIMO
DOMINO, DN. MARCO
SITTICO, ARCHIEPISCOPO
SALISBURGENSI, Apostolicæ Sedis
Legato Nato, & S.R. IMPERII,
PRINCIPI, &c.

FELICITATEM.

M Iraberis fortè, SAPIEN-
TISSIME PRINCEPS,
me Illustrissimi No-
minis Tui splendorem, in pri-
mâ fronte collocâsse, & subli-
mes illas facerrimasque animi
Tui curas, hoc ROSETO non
minus onerare, quàm honora-

EPISTOLA

re erubuisse. Et digna quidem
 ea foret admiratio; nisi me no-
 tissima Tua Orbi Humanitas,
 & summus in omnes litteras
 Amor, iam dudū excitassent,
 vt auderem Tibi ROSETVM
 SPONSI & SPONSÆ conse-
 crare. Si enim omnia, Dñe,
 Clemētissime facienda sunt,
 vt quā gratissimi simus: quid
 nō occasionem quærendo, in-
 grati animi vitiū effugiamus?
 Et cui ea difficilis est, cur non is
 proximam quamq; pro opti-
 mā arripiat? sit licet inaudita;
 sit noua. Nō deerit ingenium,
 cui animus non defuerit. Oc-
 casio-

DEDICATORIA.

caſionem in primis mihi dedit
Tua maximè in S. BENEDICTI
familiam munificentia, quâ
nuper nouam in Tuâ Metro-
poli ſtudiorum palæſtram, ad
perpetuum Eccleſiæ bonum
promouendum erexiſti: ex cu-
ius olim arca vti Pallades pro-
dibunt; ita ſuas inibi te DVCE,
ſapientia venas animabit Al-
terum & ſummè præcipuum
fuit, animus ille Tuus Heroi-
cus, quo obſtinacem Hæreti-
corum turmam de Prouinciâ
Tuâ procul propuliſti, expuli-
ſti. Et certè inſigniter roſis di-
gnus es, qui inter tot antiqui

EPISTOLA

temporis Præsules, solus virtute Tuâ nouū Sponso & Sponsæ ROSETVM plantâsti, ac pristinum ex Catholico semine refecisti. Denique ipsum Patrię meæ delectamentum & naturalius sit, vt hūc Rosarum manipulum, ad Patrem Patriæ deducerē: præsertim cū meus parens impar sit meritis, quę à Te, principe suo longè Clementissimo, plenâ in illum manu liberaliter profecta sunt, & quotidie largiter proficiuntur, compensandis. Indignum profectò tanto Principi munus est: indignum, fateor:

DEDICATORIA

teor: symbolum tamen id erit,
 quod cupidissimam Celsitu-
 dini Tuæ inseruiendi volun-
 tatem significabit, & etiã per-
 suadebit hoc ROSETVM esse
 Verno tempore, ab animo
 Clementiæ Tuæ subiectissi-
 mo, excultum, oblatum, dedi-
 catum. Quos primos industrie
 meæ fructus, Princeps potē-
 tissime, si non radicatus Tuo
 Principi animo, virtutum in-
 quam Viridario, infixeris:
 saltem vel sereno vultu, vel
 manu Tuâ Illustrissima digna-
 beris. Vale Principum Prin-
 cept Optime, & viue Tibi,

EPIST. DEDICAT.

Ecclesiæ BONO PUBLICO,
Omnibus FELICITER. In-
golstadij ipso die S. MARCO
sacro. A. P. C. N. clō. 15.
CXIIX.

Illustrissima Celsitud. Vestra

Minimus Cliens

F. ERHARDVS NIGGELIVS.

VERIS

VERIS INDICIUM.

Natura flores odoresque in diem gignit: quorum aliàs alterni atque multiplices inter se nectuntur, aliàs privatis generum funiculis in orbem, in obliquum, in ambitum; quæ & coronarum instar per Coronas currunt. Et sanè Arborum flos, est pleni Veris æ renascentis anni indicium. Flos, inquit Plinius, gaudium arborum est. Tunc seferosæ novas, aliasque quam fuerunt, ostendunt: tunc varijs colorum picturis ex ROSETO in certamen vsque luxuriant. Hic suavissimo Sponsus & Sponsa odore perfruuntur. *Sed nemo alius odorem percipit, nisi qui ipse dederit.*

A 5 ROSE-

ROSETVM
SPONSI ET SPONSÆ.
SPONSVS

* Hortus Conclusus Dilectamea.

Ccetibi nouum ROSETVM, noua Alcinoi Viridaria, nouos Semiramidis hortos, nouum Paradysum, Hortus, inquit Sponsus, est dilectamea, in quo nihil ad omnē amœnitatem desiderari potest. Et quod ad conseruandam pulchritudinem necessarium est; clausum & Angelorum custodia munitum visitur, ne à prædonibus Virginitatis inuehatur. Neque inagrosus, aut sine lepidis aquarū sparsionibus est. Fons in eo stat perpetuo lacrymarum fluxu cristallinus: ex more veteri lapide clausus & imagine consignatus, ne quis eum corrumpat. Labia & lingua dilectamea, in melle & lacte sunt sitæ. Mel loquitur sapientibus; lac infantibus. Vtrumque stillatim infundit; quia Virgines singula verba examinant. Quàm
Nym-

*Nympha mea, Columba mea, parcè verba admē-
sa est; cū dixit: Ecce ancilla Domini, fiat mihi
secundum verbum tuum. Plus sublingnā con-
tinuit, quā expressit. Hanc quicumque Nym-
pham æquis adierit passibus, procul à se tumē-
tes Pelagi procellas defendet. Ergò.*

Iam vaga currentes dispellite flumina Nym-

Et magis optato vos retinete choro. (phas,

*Nam leuia obstantes discindunt murmura
fluctus,*

Murmura Virgineo dilapidata sono.

*Vnica Nympha omnes potuit superare pro-
cellas,*

sine fuit Virgo, sine Columba fuit.

Laborum tuorum forma, à Virgo, perfectis-
sima est. Nam nec nimis prominula sunt, nec
nimis hiulca; sed mordica, & quasi coccineo
filo circinnata, & summos dentes imis labris,
etiam cū rides, contegunt. Ipsa autem loque-
la, concinna valde, & oris apertione gratissima
est: vt malim te audire loquentem, quā Phi-
lomelam cantantem. Sicut roseum mali puta-
men, vel solo aspectu recreat: ita tu vel solā ex-
ternā tuā verecundiā aspicientes potes rapere.
Multò tamen formosior est *Virginitas*, quæ in-
tus latet. *Hanc quicumque intimè videt; Virgo
fit.*

SPON-

SPONSA.

Dilectus meus candidus & rubi-
cundus.

A Frustra quaeritis, ait *Sponsa*, quâ parte *Spon-*
sus meus sit formosissimus. Omnes enim ho-
mines sic habitu oris, totiusque corporis ele-
gantiâ superat, ut latere inter alios non possit.
Nam si animum possetis cernere; videretis ni-
uem aut cretam sine fucô. Nullam enim vn-
quam peccati contraxit maculam. Si corpus
cerneretis; rosam pudore & rubore suauissimè
verecundantem. Erubuit enim totus, cum per
quinque millia vulnerum sanguis ire iussus est.
Hec rosa, omnia lilia posset purpurare: & hoc lili-
um, omnes rosas posset candefacere.

Promite mellifluam, bona pectora, promite
mentem,

Ut cadat in lætum Purpura vera sinum.

Hæc Rosa Nectarious circumdabit undique
campos:

Hæc Rosa viuentes conciliabit aquas.

Pande cruentatas animi mea Purpura guttas,

Ut fluat in pectus gutta vel vna meum.

O pulcherrima sanguinis mei purpura: Tu
malus es in hac mundi siluâ confita. Si folium
specto: viridi densitate concinnum est: Si flo-
rem:

Sponsi & Sponsæ.

rem: albo rubroque mistus, suauissimè blanditur oculis. Si fructum mando: iucundior est poculis dapibusque:

Nulle delitiæ superiores.

Cæteræ arbores Tibi, *dilectimi*, comparatæ: non sunt mali, sed male.

Electa ex millibus.

B Inter omnes hominum myriades, ex quo tempore homines nasci cœperunt, & deinceps nascentur; solus *Sponsus* nouâ nascendi conditione in hanc lucem prodiit. Nam in eius ortu nihil dominatâ est natura, sed seruiit. Mater Virgo fuit; in cuius uterum tanquam nubes quædam *DEVS* illapsus est. Fax nuptialis fuit, *Spiritus sancti* ardor splendidissimus. Thalæmus Veneris expers: *Virginitas*. Nuptiæ celebratæ sunt frequentibus Angelis. *Conceptio* fuit sine turpi voluptate: *nixus* sine dolore: *partus* sine sorde. An non sola electa, quæ soli *DEO* dilecta?

Manè surgamus ad Vineas.

C *SPONSA* mellitissimo verborû iaculo, hortatur, *Spōsum*, vt sibi morâ gerat, & vnâ secû relicta vrbe cum dilecto in villâ pernoctet, quo facilius possint summo manè ad Hortos & Vineas inui-

inuifere. Sub aurorâ enim agri sunt amœniffi-
mi. Tunc inquit *Sponsa* videbimus, si vix se
prodere & tumidâri incipiant, & malo grana-
torum se flores pandant. Ibi faciâ dilecto meo
copiam amoris mei: imò accipiet.

Cui placet ambiguo Viridaria visere gressu,
Nescit odoratas ferre referre Rosas.

Sponsa per occultos collegit lilia passus,
Lilia purpureo conspicienda solo.

*Hic sacra multiplices tenuerunt bracchia flo-
res,*

Quos tulit ad Roseum Virgo modesta sinum.
Cum dedit ardentem dilecto Sponsa medullas,
Flos abit in flammam: qui fuit ante Rosa.

Cum iam essent egressi in agrum, exultans
Sponsa, non inquit operam lusimus. Nône
percipis inexpectatum Mandragoræ odorem,
quæ sterilis & quasi vitæ expers iacuerat, sed re-
diuiua adolescit, & vt spes est, matura fiet. Tunc
poma legemus & edemus, & fœcundum puto
dormiemus somnum. Interea vescere fructi-
bus, quos Tibi seposui in corde meo. Omne
genus fructuum hornorum & annosorum Ti-
bi seruaui. Quare bibamus ô dilecte, & epule-
mur. In horto sumus frugifero: ibi non vilis
cœnatur quàm cubatur,

Verus

Verus Amicitia flosculus.

D *Amicitia* quæ desinere potest, vera nunquam fuit: *Amor à Dilecto* nullâ se patitur lege auelli. Ita faciam, inquit, *candidissimus cæli flosculus*, & amantes manibus meis ducam in siderem patriæ meæ *Rosetum*. Illic mutuo amore certabimus. Ibi magister ero, & quæ nunc capere non potestis, ea vos omnia docebo in imagine pulchritudinis meæ. Ego animos vestros mirifico deliciarum genere æternum remunerabor. Ego propinabo non vinum aquâ mixtum, sed mellicratum; quod tenellæ blandulæ, quibus adhuc lac cibus est, protulerunt. Ego quoq; potabo vos purpureo succo, quem robusti & ardentes charitate Martyres in pœnis, tanquam in torculari expressum, reliquerunt largiter effusum. Huic scio satis sapiet, quod quisque ipse sibi *Pincerna* probârit. *Hic flosculus Cor Cor di iungit*. An non ametur intimo *Cor dis* desiderio?

Totus in ardentem per Florē mutor Amorem:

Nescio quid possim dicere, dicet AMOR.

Omnis Amor est ingeniosus, sed tantum castus Amor fert precium ingenij.

Fili

Filius ad Matrem Gentium.

E Matura Deo peperisti filios, quos alere debes: propterea pectus tuum duo vbera distendunt, veteris & nouæ doctrinæ lacte turgentia. Virumque hoc vber vno eodemque momento, atque ex vno progenitore sunt nata, & ideo gemella ac sororiantia. Ambo tamquam parui capreoli in purpureis Virginitatis Rosis saturantur.

Lesbia Virgineas intingite vna mamillas,

Possit ut in liquido stare mamilla mero.

Eia, mater mea, frustra lego lignea, Spiritus sancti aurâ agitata: quibus Tute paruulos tuos, Iudæos Ethnicosque calefacies, ut deinceps ad *Amoris focum* accedentes, inibi coctos ex lacte cibos sumant, quo & lactari, & nutririqueant: donec magni veris serenum illucescat, ac errorum nebulæ dispellantur. Heu mater mea, quod tam pauci tua bibant vbera? nimirum nesciunt Te esse Matrem.

Mater filio ad Mortales.

F Quàm grata sunt oculis meis, *filii mi*, actio & meditatio tua, quibus tanquam mammis filios celo genitos lactas & nutris; ut adulti, fortiter pro communi nostro regno bellum gerant.

rant. Certè gratior est labor tuus, & operum
tuorū fructus, quouis vino inebriante & demē-
tante; quod nimis amant, qui virginitatem non
amant: ignari dulcedinis & odoris qui ex *Casti-
tatis* exemplis, tanquam ex vnguento additur,
& superat quascunque peregrini odoris gazas,
quæ vel viuis, vel mortuis adhibentur corpo-
ribus. *Heu* fatuos mortualium animos! Quid
delitias quæritis extra *delitias*?

Heu quid *delitius* obitis Ortum?

Si cum *delitius* subitis Orcum?

Libentius vacare,

Negotium malorum est.

Quin agite & contendite in montem myr-
rhæ seu Caluariz, vbi filius meus mortali-
tatem exiit: aut in collem turris, vbi eidem
surgit templum preciosissimum, & copiosi
thuris adolentur honores. Hæc regna filij mei:
hæc delitiæ meæ: huc propero, vt videam inter
habitacula, num quos inueniam agricolas, filij
mei imitatores. Tume, ô homo, comirâre:
aliâs neque Te illuc reperiam. Præbebo thuris
& myrrhæ munuscula. Requiesces sub filij
mei domicilio, quod candidissimis ille mani-
bus extruxit. Si rerum Te caducarum nego-
cia inturbent, quò minus dilectum quære-
re possis; cia nudus huc aduolato, & vestem

ex purpurâ subtilissimè factam habebis. Maiorem ex paruulo filij mei recto percipies odorem, quàm si omnia remotissimi orbis aromata lustrâsses. Quàm tum piè Deum tuum orabis, quàm vtiliter carnem tuam flagellabis? Nam *Flos* (cui similis est caro tua) plus frictis manibus, quàm tenerè tractatus *Olet*.

Sponsi & Sponsæ Pocillator.

G. Nouus hic *Pocillator* stygium cyathi ministrum Cynica ac cœlesti dape repellit. Et conuersus ad Sponsam: erunt, inquit, verba tua, Sponsi palato instar *campani laticis*. Ideò Sponsus non statim helluabitur, sed sorbillabit vt blandè per guttur defluat & mulcèdo gulam ad viscera sese penetret. Illic hoc vinum dolum suum proder, & coget auscultantem Tibi dilectum loqui, atque aperire sua secreta. Quid tunc audies? Quod neque *Iuno* audit, cum *Iouem* audit.

Sponsus mellifluum dabit Falernum,

Et guttur fluido fluat Falerno.

An non iste tuum calix palatum

lucundos faciet mouere cantus?

Omnis Gratia poculo triumphat,

Si non pocula Gratia triumphent.

Væ illis Pocillatorib⁹, quos Herculaneus ac propè fatalis scyphus condit; qui dum vinum non possunt, quemquam ferre volunt. Non est animus in suâ potestate, ebrietate deuin-
ctus. Onerati mero, quemadmodû non con-
tinent cibum vino redundante, ita ne secre-
tum quidem: quod suum alienumque est pa-
riter effundunt. Nihil inquit *Romanus Sapiens*,
ebrietas est quàm voluntaria infania. Exten-
datur in plures dies ille habitus: nunquid de
furore dubitabitur? Nunc quoque non est
minor; sed breuior. Omne vitium ebrietas
& intendit, & detigit. Quid illa ignoratio sui:
dubia & parum explanata verba: incerti ocu-
li: gradus erroneus: vertigo capitis: tecta i-
psa mobilia, velut aliquo turbine circumagen-
te totam domum? Ista nimirum *Gloria est; ca-
pere multum?*

Sponsi Nympha.

H Annulo suo subarrauit me *Sponsus meus*.
O quàm pulchrum. Te video, amabilis, *mi pa-
ranymphe?* O quàm dulcem Te sentio *mi Sponse?*
Non iâ charus mihi es, sed charissimus, & me-
dullis meis intimè immixtus. Ambrosiâ Te pa-
scam & mero melle. Nam ut *Tu* mihi quoque
posses

posses esse *delitium*, prius animum meum delitiis repleuisti. Et vt dulce foret osculum genarum tuarum; eas prius melleas reddidisti, ac candidissimo Amoris lacte perfudisti. An non igitur in tuos dulcissimè ruam *amplexus*, qui das & accipis mutua per vinū & iocum? Nempe nihil potest amanti placere, quàm *iocus & lepos*, qui est inter amantes.

Non mea Virgineo consurgitis oscula mento?

Et mutuo dulces tangitis ore genas?

Ach mea nectarios effundite pectora sensus,

Vi sacro ardentes tangam in Amore genas.

Ach capio, capio *delicium ebrium falerno*.

Iam hæreo Sponso implicita, sicut tenella vitis palmæ. Quin & ipsa gaudens per rotarum repto circulos, atque *Nymphæ* iisdem vberibus lactor, quibus tam feliciter *Paranymphus* meus creuit. Deinde variarum virtutum fructus de palmæ cacuminibus decerpo; ac ore meo dulcem lego animam ex ore *Christi*; non *mortura*; dum vitam traho ex ore Dei.

Osculum Sponsæ.

1 Vidistis inquit *Sponsa* apothecam diuitem, in quâ plurimæ phialæ, pyxidulæ, pyrgi, alabastra variis vnguentis aromatatumque generibus plena, forinsecus picta, & incertos ordines

nes ac veluti sulcos areolarum florentium ordinata: quæ sicuti spectatores ordine & colore defixos tenent; sic cum aperiuntur nares implent odore? Tales videntur genæ *Dilecti mei*: quæ similes sunt horti floridissimi, quem vehementer decorat suauissimus aspectus. Genas dilecti mei aspicienti, omnes possunt sensus eripere. O beatum illum, qui *Sponsum meum* vel ex aduerso potest videre & audire. Videt & audit *Apollinem* perpetuò *virentem*, & perpetuò *canentem*.

Qui vult dulcisonos habere cantus,

Et lætas lubilo leuâre palmas:

Ad Sponsi properet venire vultus,

Totis sensibus Orpheum tenebit.

Iam iam animo & oculis à Sponso meo pendo: tota etiam in Amore difflo. Vt ἡλιοτρόπιον suum solem, sic ego meum *Sponsum* sequor: non æquis passibus, nec sine errore; nisi ego illum & ille me itentidem respiciat. An iucundum est *oculos videre Christi*? Iucundum sanè; vbi prius ante *oculos Christi ambulaueris*.

Imitator Sponsi.

Κ Inter fidæ animas & *Ego Te Spōse* sequor: sed quia celerem spiritum grauis caro depri-

mit: eia mei misertus, *traheme, sequarte*: seu blanditiis ductus, seu per aspera saxa & spinas raptatus. Neque inermis aut sine comite veniam; quin mecum adducam splendidissima *Triumph*i tui arma, quibus viam mihi per deuia & inuia parabo. Prælucentibus hisce armis etiam mecum nonnulli Christicolæ, Æthiopes, Indi, Iapones accurrent: atque vna properabimus in fragrantiam odoris tui, quem toto orbe effudisti. *Hic allicet: hic retinet*. Sed Sponsum nemo potis est assequi, qui animum aliis non exonerat voluptatibus. Procul illi, quibus ignaua Cupidinis licentia, facerrima cœlestis militiæ arma, seu duros abiiciendi amictus viam sternit. Dissoluitur pietas: ubi soluitur animus.

*Ach quid affnetam furiose Zonam
Soluis abiectâ pietatis hastâ?
Castitas duros amat, atque molles
Odit amictus.*

Vulnerâsti Cor meum.

L O mellitissimum Cordis mei *Gaudium*: quia in Te residet perennis melliflux dulcedinis vbertas. O æterna animi mei *suauitas*; quia extra Te quidquid in orbe est, amarum est.

O mi-

O mirissima animi mei *dulcedo* : non sit Tibi onerosum tuis me delitiis adnumerâre, qui pro communi mortualiū salute pugnâsti, vbi vulneratus es clavis vsque ad mortem, & amore vsque ad *Cordis* diuisionem. Totum me vno blandientis ictu oculi, & radiantis crinis aureo fulgure prostrauisti : consensu scilicet amoris & operis. Qui me dies à Te separabit, is me à me ipso separabit. Age potius & comilitones tuos ex vastissimo Pelago caducitatis in hortum tuum, in vineam tuam duci o. Ibi laborabimus, sed *laborem præ delitiis non percipimus.*

*Quisquis melliflui data vulnera sentit amoris,
Vulnera purpureo suscipit alta sinu.*

*Nostra per optatos properabunt mēbra labores;
Sed placido poterunt stare labore manus.*

Roseti Custos.

M Surge de latebris tuis dæmon pessime, clades hortorum & pernicies castitatis, qui frigore tuo astringis fluentia aromata, & exsiccas omnem humorem pietatis. Quid ? faculane laudum, à Sponso meum conetur tergum auertere ? nō orbis : sed virtus lucet, & in virtute
his. Faceffe igitur procul dirus Aquilo, vnde

malum omne panditur: & inuicem spiret celestis *πνεύματος* aura quæ genitabili flatu corda mulceat, ac calefaciat, quæ malus ille frigescerat, atque irriget, quæ desiccârat. Hoc vento flante, virtutes tanquam aromata lectissima, non per vnum angulum, sed per totum orbem suâ sponte suaueolentiam dispergent. Trahet hic odor sine funibus & catenis delicatas nares ad campos vsque Elysios.

Ifuge, vel nocuas fera pessima contrahe siluas

Ut ferat æstiuas silua perempta rosas.

Quid facis obscuro reuolantes fulmine ventos?

Pulsus in argentes Aeolus ibit aquas.

Anne moues Sponsum? sed vano desine motu:

Non cadit ad vanas vera columna minas.

Desiderium ergâ Sponsum.

N Heu mihi: quàm sæua me cupido tenet,
Te videndi & fruendi penitus. Eia citò pro-
ripe ex hoc orbe, vnâque me tecum ad coelum
rape quâ celeritate ceruorum catuli transiliunt
montes. Ach rape me, rape me dilectam tu-
am, ad montes suauissimorum aromatum, vbi
Te videam meam *pulchritudinem*; audiam me-
um *Orpheum*: olfaciam meam *rosam*: gustem
meam *ambrosiam*, & amplectar atque exoscu-
ler meum *Sponsum*. Non ante me puto *Spon-*
sam

sam quàm mihi liceat in Te, quod Tibi licet in me.

O gratissima pulchritudo cordis,

Inter sidera claritas perennis:

Te si contigerint amoris artus;

Toto corde fluent amoris artus.

Cultus hortuli.

O O magnum hortuli cultum tua *Sponsæ* præsentia exhibet. Tu solus in eo verè colis, quidquid incultum. Frondes singulæ arborum tuarum, foliaque & plantæ similes sunt paradyso referto preciosissimis virtutum arboribus, atque omnibus fructuum delitiis. Ibi crescit & dilatatur per castam generationem Virginitas, vt Cyprus arbor: ex cuius semine succus exprimitur, qui morbum regium curat, voluptates scilicet carnis. Huic proximam habet stationem nardus humilis, quæ misceri amat Croco: paupertati scilicet, sine auro aureo colore splendida. Sunt & adoratæ cannæ suo ordine positæ, & circum Cinnamus arbor, virtutis scilicet obedientiæ. Vno verbo. Totus Libanus in *Rosetum* comigrauit, cum omnibus naturæ & artis delitiis, quæ releuāt, quoscunque animi morbos. *Hic hic securum est agrotare, quia nemo moritur.*

Veniat soror mea, in hortum meum.

P Age demitte Te vt venias in hortū meum: accelera vt subumbrâ dulcedinis meæ requiem capeſcas. Nam etſi ego hortulum quidem plantaui & irrigaui; tu tamen, ô *soror mea*, largitus es terram & ſemina, dum tua mihi Cordis penetralia patefecifti. Illis ego vim frugiferam contuli. Tu operâ tuâ fouiſti & amoris tui æſtu excoxiſti. Fruere nunc liberalitate, & in horto meo deambulans florum odore & pomorum ſapore Te refice. Scio quibus bellariis libenter veſcaris: quibus ſcilicet mundi gula non veſcitur.

*Si grata eſt dapibus onuſta menſa,
Vt poſſit dapibus frui palatum:
Cur non perpetuis abundat eſcis,
Menſa fertilis vnico palato?*

Sed hortenſilia, ſoror mea, cape fercula, & vnâ mecum ſuauiſſime epulâre. Nam omnia ſub initio vnguentis, melle puro, lacte & vini flore vbertim cumulabo. **O CHRISTE,** ſi amicis tuis in ipſo cœnæ principio apponis bellaria: bellaria ipſa quàm erunt bella?

Corinflammatum.

Q Immensa & admirabilis rerū naturæ portio est *ignis*, & in quā dubium sit, plura absumat an pariat. Certè eadem materia aliud gignit primis ignibus, aliud secundis, aliud tertiis. *Igni amor* est simillimus, qui quotiescunque amantium subit pectora, toties in nouam se induit formam. Et quò is maior est, cò etiam maiorem solliciti timoris curam relinquit. Mihi quidem, inquit *Sponsa*, arridet amoris lex, quia de AGNO venit: sed eam ROSETO toties abesse video, quoties illud deserit AGNVS. Eia Sponse, quò pacto hortum tuum ornabimus? Quibus illum diuitiis sustollemus? Dic: *Indica*. Nam tuum est providere. Si vis ornatum? *Orna*. Diuitem? *dita*. Pulchrum? *pinge*. Sat scio non potest placere *Apelli*, quod ipse pinxit *Apelles*.

Quàm multi ætherios malè temnunt Numinis ignes?

Si mihi vel Sponsus riserit: ignis ero.

Leonem, aiunt, sævum animal, nihil vsque adeo exhorrescere q̃ ignes. Fera sanè pessima Stygius leo, cottidie Viridarij flosculos impugnat, malos inferendo, bonos efferendo. Ergò feram

feram hanc qui vult pellere: ignes subdat: sed
sacros, Nam

*Qui vanas animo fouet fauillas,
Sacras ex animo fugat fauillas.*

Virtus sublimior astris.

R Dauid rex turrim in monte Syano, aduersus Barbaricos hostium incursum extruxerat, quæ cæteris omnibus celsior erat: ita toto vertice excedis reliquas Virgines ô Sponsa. De collo tuo pendent monilia pacata magno numero, tanquam clypei ex numeroso hoste reportati, & de turribus suspensi: qui ex auro aut chalybe affabrè facti, cum Phæbi radiis feriuntur; oculos restringunt. Neque sanè aliter gemmæ & vniones tui fulguratione suâ amantis oculos excæcant. *Scilicet omnis Amor debet esse cæcus.*

Dum mea barbarica tenuerunt nomina turres,

Non nisi barbarico vita quieuit agro.

Vix adij Sponsum: cultos me duxit in hortos:

Hic ego cælestes Barbara planto rosas.

Vera Amoris dulcedo.

S Qui semel veram Amoris dulcedinem gustauerit, & quid sit amare mouerit; vendet quidquid

quid possidet, ut *Amorem* possit emere. Quem ubi quis emerit, omnibus ad eò opibus expensis; gratis tamen eum accepisse existimabit. Possidenti verò, si quis pro illo adipiscendo, offerat omne aurum *Arabia*, & quidquid ubique gemmarum & thesaurorum est: id omne flocci habebit. Aurum dicit arenam esse labilem: argentum, lutum. Tu tibi, inquit *Sponsa*, accipito munde quisquillas tuas: *Margaritam* non vendo vitro. Sed emtores quis iam reperiet?

Oculi virginiei.

T Oculi tui rorant crebris lacrymis, & speculari more imaginem *Sponsi & Sponse* luculenter repræsentant. Ille quidem tanquam sol splendidissimus in *Virginea* oculorum tuorum acie resplendet: hæc tanquam *Luna*. Non nitant palpebræ, non levi motu huc illucque feruntur orbes; sed stabili serenitate lucent: sicut aquæ tranquillæ, quæ dum radiis feriuntur solaribus; tremulis ardent ignibus, & in stellas propè abiisse creduntur. Hinc multi concurrunt tuos oculos spectatum; atqui nullos ferunt oculos secum, quibus hos videant.

Quàm

Quàm benè Virgineos tua monstrant lumina
vultus,

Lumina Phœbeis proxima luminibus?
Nec mirum, nitido si stes in imagine vultu:
Creditor in vultus SOL abiisse tuos.

Et sicut Cæsaries illa, absoluta corporis tui
pulchritudo, diuino propè ordine in castissi-
mas sese vestes explicat; ita cœlestis oculorum
tuorū splendor radicitus formosissimam Virgi-
nitatis effigiem ac exemplar delineat. Quis
non ô Virgo his oculis capiatur, & vnâ tecum
in dulcem resoluatur iubilum: præsertim *Te ca-
nente?*

Caput tuum vt carmelus.

V Carmelus mons est Phœnicum alto fasti-
gio, & amœnitate plus quàm Elysiâ. Co-
nant summum verticem arbores, speciosissi-
mis fructibus onustæ. Virgineum vultum ef-
fingunt palmæ & flores: Inferiores colles,
preciosissimæ vites conuestiunt, quæ vuis gra-
uidæ, homines & volucres ad gulam pelliciunt.
Hinc atque hinc lactiflui fontes scaturiunt,
qui viride montis pectus, tanquam vbera di-
stinguunt & irrorant. *Tale est tuum ô Virgo ca-
put;* quod *Carmelus* floribus vndique & rosas
pul-

pulcherrimè coronauit: cum nimirum *Tu* in *Rosetum Sponsi* venisti, & tuâ operâ gratissimam eidem familiam illustrâsti. Quàm belle hortulum inuifisti, dum manus *restauratrices* adhibuisti?

Si pariuus roseos nostratia Culmina flores:

Sub quo perpetuum flore cacumen erit?

Dicagetandem *mater Carmeli*: quid à *Sponso* exposcas. Quid dignum dabit, tuo & suo amore? Nonne vides *Carmeli* incolas arrectis auribus auscultare, quæ sit ô *Hester* petitio tua? sicut illis gratum eït audire, sic *Sponso* iucundum erit Tibi satisfacere. Ora, & impetrâsti quod oras.

Amantis petitio.

X Quid petam, ô candidissimum animi mei lilium? an vt in carbones redigar? Ach nimium durus sum. An vt amore diffuam? Ach lapis diffluet? Sed peto. Quid illud? *Amorem*. Nempe vt me ames, & gesses mei imaginem *Cordi* tuo appensam; & domi & foris: atque annulum in *mnemotynon* mei lacerto tuo alliges: quo me vnum cogites, vnumq; Tibi syncerè obstrictum perpetuò & dictis

dictis & factis credas. Et quid n̄ illud poteris; amore mei incitata? Nam amor in Te meus vehementissimus est. Zelus quo Te mihi desponsatam seruare illæsam studeo, inflexibilis est, atque Orco ipsi inexpugnabilis. Denique affectus isti, meum animum scintillâ omni flammaque violentius depascuntur. Sed Tu itendidem suggeris nouam materiam. Ita dum *Te desperio*, non possum *perire*. Hinc

*Seu vitam Lybia geram calentis,
Seu duras Sythiæ feram pruinas;
Seu curram venientis ad reflexus,
Seu Phœbi fugientis ad recursum:
Tu mecum simul ibis & redibis
Mellitissima pectoris fauilla.*

Lilium in amore candidum.

Y Admiraris lilia? talia sunt dilecti mei labia: non pallida, sed rosea & modicè inflexa seu resupinata; vt purpurea lilia quæ in Syriâ sunt laudatissima: cumque labia sua pandit in sonum, tam suauem expirant animam, quàm suavis est odor myrrhæ. Quis non vellet fatid. in animam omnem exhalâre, quo caperet
faci-

facilius hanc animam fragrantem ? Nonne
hæc labella mereantur osculum ? Mereantur sa-
nè : sed non nisi Virginis. Scis cuius. O oscu-
lum meum, amorem & lilium meum ? Ach lan-
gueo, languco.

*Dic quid incipiam ? loquarné ? sed sum
Infantissimus omnium loquentum.*

Quid tandem faciam ? silebo ? sed sum

Obstrictissimus omnium tacentium :

Mellitissime mi puelle I E S V.

Erumpam tamen ; atque clausa promam :

Ignem abscondere nesciunt amantes,

O sanctissime mi puelle I E S V.

T E D E V M celebrabo, T E vocabo :

Te dicam dominumque, principemque :

Te magni validam soli columnam,

Compellâbo meis ubique votis :

Diuinissime mi puelle I E S V.

Nec si carnificum vibret flagellum,

Nec si delitias acervet omnes,

Te quisquam poterit mihi vetâre.

Tu præcordia possidebis vnus :

Dilectissime mi puelle I E S V.

Heu quod non vsque & vsque valeam in a-
mantis amplexus ruere ? Quis Virginem ani-
mum à Virgine separabit ? Veni, veni deside-

rium meum: amplectar Te ô delitia mea, & nexibus tuis æternum inhærebo. Ach propera dilecte mi propera. Nam omnis more in amore longa est.

Roseti Ephœbus: Virtutis comes.

Z Virtus omni loco nascitur, Felix qui tam rectus est animo, quàm corpore. Potest ex cassâ vir magnus exire: potest & ex deformi humilique corpusculo, formosus animus ac magnus. Animus asperis blandisque pariter inuictus: neutri se fortunæ submittens; super omnia quę contingunt acciduntque eminens, quem nulla vis frangat, quem nec attollant fortuita, nec deprimant: ea demùm vera animi virtus est. Hæc eius facies si sub vnum veniat aspectum, & semel tota se ostendat; omnem pulchritudinem superat & decorem. Cuius tamen effigiem, æquare nemo potest; nisi qui omnia iusto æquat pondere. Is, inquam, in cuius florentissimo Roseto, & pulcherrima animorum opera, & felicissimi homines, quibus illa virtutum præmia contigere, visuntur. Huc mortales incerti, fragiles caduci properate,
atque

atque diuinissimum rosarum cœlestium odorem gratis percipitote. Mortalium *eminent?* cadunt. *Crescunt?* deteruntur. *Implentur?* exhauriuntur. Quin & maxima illis inest in tam incertâ sorte inæqualitas. Solus animæ Sponsus inter sidera, interquæ maria æquissimus est, ac summè infinitus. Neque minor fit, neque maior. Decrescere enim summum bonum non potest. Quidquid pulcherrima illa *pulchritudo* in hortulo suo attingit; id omne in similitudinem sui adducit & tinguit: actiones, amicitias, Rosetum denique omne condecorat. Quidquid ibi tractat; id amabile, conspicuum, mirabile facit. Eia age *anima*, mitamus nos ad illa quæ æterna sunt. Miremur in sublime volitantes rerum omnium formas; Deumquæ inter illa versantem & providentem propius contemplemur. *Nihil est diuino diuinus, Cœlesti cœlestius.*

*Qualiter auricomo vaga surgunt sidera cœlo,
Sidera flammigeris aspicienda comis:
Taliter in roseis affulget Sponsus ocellis;
Nam quoties Sponsum conspicias, astra
vides.*

Cætera quæ sub oculos nostros animosquæ cadunt, fluunt vniuersa, & assidua diminutione

tione atque adiectione vix probè consistunt. Nemo nostrum idem est in senectute, qui fuit iuuenis. Nemo est manè, qui fuit pridie. Corpora nostra rapiuntur fluminum more. In idem flumen bis non descendimus. Manet idem fluminis nomen; aqua transmissa est. Quidquid videmus, currit cum tempore. Nihil ex his quæ tangimus, manet.

Ego ipse dum scribo mutâri ista; mutatus sum. E floridissimo tandem Roseto coronidem addo: atque Tibi Princeps Illustrissime ROSAS exhibeo. Digna profectò est virtus tua, Domine Clementissime, quæ ROSETVM hoc & visat & incolat. Dignus ille tuus in SPONSVM SPONSAMq; & S. BENEDICTI familiam cultus, cui cælestes rosarum odores offerantur. Neque inuitus hunc manipulum à me suscipies, qui benignum semper ergâ Clientes tuos ostendis animum. Neque ipsi etiam Roseti incole hoc Tibi munusculum abnuent, ut cum pulcherrima virtutum ornamenta in Tuo principe animo residere conspiciant;

spiciant; Vernis Terosis aspergant. Cape igitur PRINCEPS sapientissimè, & locupletem habere hunc à Cliente tuo quantillum grati animi testem, qui licet ad magnitudinem Celsitudinis Tuæ non accedat, à Scopo tamen minimè aberrabit. Vale Illustrissime, & vere SALISBURGENSIS Antistes, ac perge amplius saluberrimo DISCRETIONIS sale, subditorum tuorum animos condire, informare.

Va homini cuius vita sine flore transit.

Sponso & Sponsa Gloria.

Rosetum hoc Sponsi & Sponsæ, quia
pietatem spirat, ac ab errorum spi-
nis immune est, absque offensio-
ne et typis mandari posse censeo.

• LEO MENZELIVS S. Theol.
• D. ac Prof. Ord. pro tempore
Facultatis Theolog. Decanus.

